

PROJECT AANLEG SPORTTERREIN MANAGUA, NICARAGUA

Van september 2005 tot april 2006 door Loes Kellendonk en Ruud Vissers

Gemaskerde jongen tijdens kleurrijk cultuurfest in Diriamba.

NAAR MANAGUA OM SPORTVELDEN AAN TE LEGGEN

In februari 2005 studeert Loes af aan de TU Delft, richting Architectuur. Op zoek naar een project in het buitenland, wordt ze door een vriendin benaderd om te overwegen sportvelden aan te gaan leggen in Managua, Nicaragua. De vriendin en haar vriend hebben er zelf 10 maanden gezeten, maar hebben besloten terug te keren naar Nederland.

Al snel besluiten we het te doen. Alleen moet Ruud nog even afstuderen. Hij studeert Werktuigbouwkunde aan de TU Eindhoven, richting Warmte en Strooming. Zijn afstudeerbegeleiders maken het hem niet al te makkelijk, maar uiteindelijk is hij een paar dagen voor vertrek klaar. Dan hebben we eigenlijk 3 dagen om ons voor te bereiden op ons vertrek: Verhuizen, inentingen, inlezen, de reis bevestigen, inpakken en wat laatste artikelen kopen.

Op 17 september vertrekken we dan! We worden uitgezwaaid door onze ouders en Sara. We vliegen op Cancun, Mexico, om zo in 2 weken over land naar Nicaragua te reizen. Dit geeft ons de mogelijkheid enigszins te acclimatiseren.

Op 1 oktober komen we aan in Managua, waar we 3 dagen overlap hebben met onze voorgangers. We verkennen de buurt en we worden aan een aantal nuttige contacten voorgesteld.

Dan is het aan ons. Bij de eerste vergadering met het buurtcomité blijkt dat de taalbarrière het communiceren moeilijk maakt. De regentijd is uitgelopen, wat betekent dat er nog niet gewerkt kan worden. Hierop besluiten we een week naar Granada, een nabijgelegen koloniaal stadje, te gaan, om Spaanse les te nemen. Bij terugkeer blijkt dat erg nuttig.

In het begin loopt het project erg moeizaam: Politieke en religieuze partijen proberen het project te claimen, waardoor wij steeds opnieuw moeten aangeven dat het project neutraal is. Ook de zware regenval en het wekken van vertrouwen kosten erg veel tijd. Maar vanaf begin december wordt er bijna iedere dag hard gewerkt en bij ons vertrek eind maart ligt er een basketbal-, volleybal- en voetbalveld en een speeltuin.

De dag na ons vertrek worden de langverwachte lantaarnpalen op het terrein geplaatst, wat het ook mogelijk maakt na 18.00 uur (dan is het al donker in Nicaragua) te sporten en te spelen.

NICARAGUA, MANAGUA en ARLEN SIU.

Nicaragua ligt in Midden-Amerika; in het noorden grenst het aan Honduras en in het zuiden aan Costa Rica. De overige twee zijden grenzen aan zee: De Atlantische respectievelijk Stille Oceaan. Het land heeft de vorm van een driehoek en beschikt over tientallen meren en vulkanen. Deze elementen creëren prachtige landschappen, maar veroorzaken ook grote problemen. Regelmatig wordt Nicaragua getroffen door een vulkaanuitbarsting, aardbeving of orkaan.

Nicaragua is na Haiti het armste land van Latijns-Amerika. De officiële voertaal is Spaans, maar aan de oostkust worden ook Engels en een aantal inheemse talen gesproken. De munteenheid is de Cordoba (1 Euro = 20 Cordoba).

Managua is de hoofdstad van Nicaragua. Er leven ongeveer 1.2 miljoen mensen. De stad is aan het Managuameer (Lago Xolotlan) gelegen. Dit meer is helaas al jaren zwaar verontreinigd.

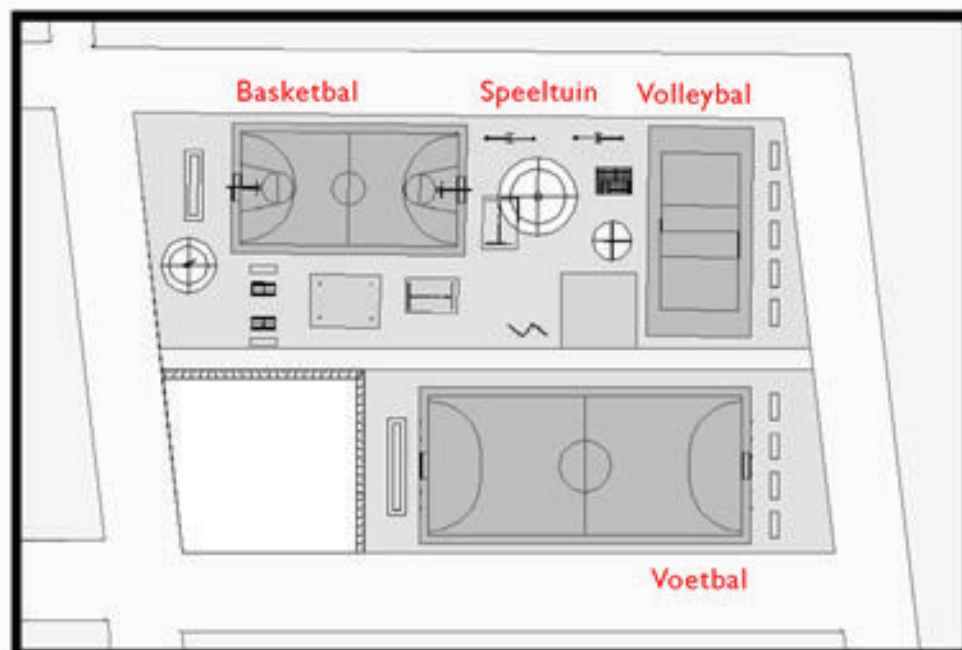
In 1972 is Managua door een enorme aardbeving totaal verwoest. Het geld, bedoeld voor de wederopbouw, is grotendeels verdwenen in de zakken van de toenmalige bestuurders. Omdat er grote armoede onder de bevolking heerste, waren er nauwelijks mogelijkheden de stad weer netjes op te bouwen. De littekens van de aardbeving zijn tot op de dag van vandaag zichtbaar in alle delen van de stad. De meerderheid van de gebouwen en woningen zijn slechts 1 bouwlaag hoog.

Het project van de aanleg van de sportvelden en de speeltuin vond plaats in een wijk aan de rand van de stad, Arlen Siu. Deze arme wijk is niet aangeloten op het riool en er heerst veel werkloosheid. Daarnaast zijn er problemen met drank, drugs, geweld en tienerzwangerschappen.

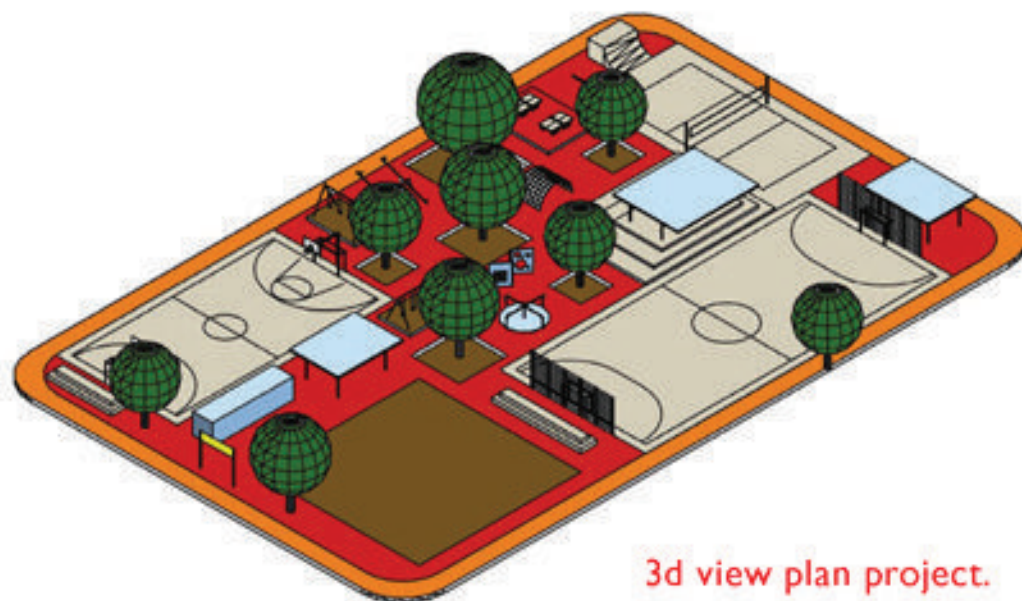
Park

Wij konden een huisje huren op loopafstand van het park, gekruist door de Pista Sabana Grande, de weg naar het verderop gelegen dorpje Sabana Grande.

Huis

Plattegrond park.

3d view plan project.

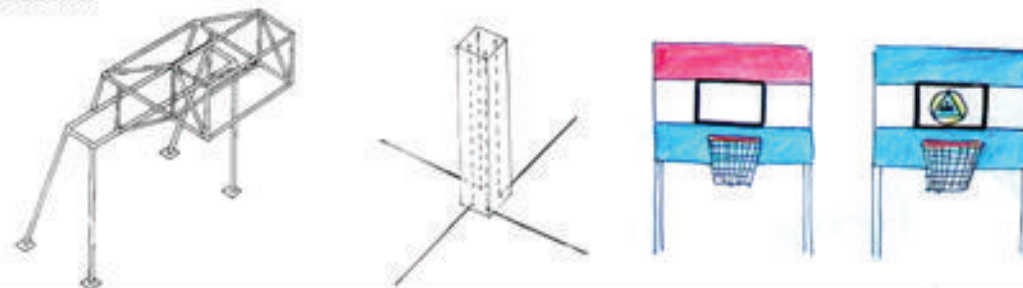
PLAN VAN AANPAK.

Om de mensen uit de wijk een voorstelling te geven van hoe het park eruit zou komen te zien, was er een 3d situatie getekend. Dit plan hebben wij voorgelegd aan de plaatselijke bevolking en in overleg met hen hebben we enkele aanpassingen gedaan. Het project zou gaan bestaan uit een basketbal-, volleybal-, en zaalvoetbalveld en een speeltuin. Daarnaast zouden er bomen worden aangeplant, paadjes worden gemaakt, bankjes en tribunes komen en lichtpunten worden geplaatst.

De gemeente zou ons, kosteloos, meehelpen met bepaalde activiteiten, zoals het inmeten van het terrein, het bouwrijp maken, met groot materieel materialen vervoeren en aanbrengen etc.

De werkzaamheden op de bouwplaats zouden we doen met vrijwilligers uit de wijk. Op deze manier zouden de mensen aldaar zelf hun park aanleggen, waardoor het meer hun eigendom en dus verantwoordelijkheid zou worden. Tegenover het meewerken zou een maaltijd staan, bereid door vrouwen uit de wijk. Het motiveren van de vrijwilligers was een zware taak: De mensen bleken niet gewend te zijn aan het feit dat er daadwerkelijk iets wordt gebouwd/bereikt. Pas na enkele weken hadden we het vertrouwen gewekt.

Om te kunnen beginnen met het werk, moesten we werktekeningen maken, tekeningen waarin de exacte maten, volgens de nieuwste inmeetgegevens van de gemeente waren verwerkt. We hebben totaalplattegronden gemaakt, waardoor we het overzicht konden houden. Daarnaast maakten we bij elk afzonderlijk project (dus de 3 velden en de speeltuin) een reeks tekeningen. We bespraken eea ruim voor aanvang van de werkzaamheden met de betrokkenen uit de wijk, zodat ze op de plannen konden reageren. Vervolgens maakten we de tekeningen definitief (werktekeningen) en bundelden we ze in boekjes, zodat ze op de bouwplaats gebruikt konden worden. Dit zorgde voor een goede samenwerking en communicatie. Uiteraard ging er dan uiteindelijk nog veel anders dan we in theorie hadden bedacht.

De stadsbussen, en vrouwen met hun manden vol met vanalles.

De huizen rondom het park zijn in zeer slechte staat.

Plattelandskinderen.

Het afval.

Als we ons moesten verplaatsen, namen we over het algemeen de bus. Dit is elke keer een attractie op zich: Houden de banden het, wat wordt er nu weer verkocht tijdens de rit (broodjes, koekjes, medicijnen, boeken) en komen we inderdaad uit waar we heen willen?

"Veel wegen in Nicaragua zijn slecht. Langs de weg staan vaak kinderen, die voor de passerende voertuigen de kuilen met zand dichtgooien. Daarvoor vragen ze dan een fooi. Kijk je echter na het passeren door de achterrait van de bus, dan zie je ze de kuilen weer vrolijk leegscheppen. Er moet natuurlijk wel werk blijven voor morgen.."

"In de zomer stoken mensen, met name de boeren op het platteland, hun (tuin-)afval op. Dit veroorzaakt enorme rookwolken. In 1998 is het internationale vliegveld van Managua (waar wij vlakbij wonen) een week (!) lang gesloten geweest omdat er door de rookwolken geen zicht was."

In onze wijk gebeurde dit ook geregeld. Een vreselijke lucht hing dan urenlang in en rond het huis. We kregen mensen niet overtuigd van het feit dat dit niet zo goed voor hun gezondheid is.

We geven enkele kinderen uit de buurt Engelse les.

We huren in Managua een huisje op loopafstand van het park. In de wijk is het een relatief luxe huisje: een veranda, tuintje, stenen muren, een golfplaten dak en aansluiting op het riool.

“Vandaag maken we eindelijk weer eens het hele huis leeg om alles te gaan schoonmaken (we hebben nogal veel medebewoners zoals muizen, gekko’s, kakkerlakken, muggen (er is nu een plaag), schorpioenen, vogelspinnen ed), pakken we een emmer, het schoonmaakmiddel.....draaien we de kraan open.....helaas.... geen water ! Dan maar mañana ...”

Wij vallen erg op in de wijk waar we wonen. Mensen zijn supernieuwsgierig en als ze de kans krijgen, vragen ze alles aan ons wat in ze op komt.

“Toen we de lijst met vrijwilligers uit de wijk door gingen spreken, ontstond bij sommige namen enige verwarring. Niemand kent elkaar bij de officiële naam, omdat iedereen een ‘straatnaam’ heeft. Ze heten bijvoorbeeld Chino (als ze kleine ogen hebben), Negro (de donkerste van het gezin), Gordo (als ze dik zijn). Ruud heet hier Gallo Chele, dat is dus Gallo=haan en Chele=witje.”

Hoe wij in september het terrein aantreffen...

De eerste werkzaamheden.

ORKAAN BETA ZET KOERS RICHTING NICARAGUA

Do. Op een tv in een winkeltje zien we dat er zich een tropische storm ontwikkelt boven de Caraïbische Zee, ten oosten van Nicaragua, die grote kans heeft uit te groeien tot een orkaan. 's Middags gaan we naar een internetcafe om de ontwikkelingen van, inmiddels BETA gedoopt, te volgen. Onderwijl worden grote delen van de oostkust van Nicaragua en enkele eilandjes geëvacueerd. Er wordt gewaarschuwd voor overstromingen, modderstromen en aardverschuivingen in geheel Nicaragua. Met name voor Managua wordt het gevaar van overstromingen veelvuldig genoemd. De President roept alarmfase rood uit en waarschuwt voor een situatie als in oktober 1998, toen naslepen van orkaan Mitch grote delen van Nicaragua totaal hebben verwoest. De mensen uit onze wijk blijven erg onverschillig. Als we 's avonds wat mensen spreken van buiten Managua, raden die ons aan, wanneer de orkaan zal groeien en koers zal zetten richting het laaggelegen Managua, de stad te ontvluchten. Veel wegen in Managua zijn van zand en er ligt overal afval, wat bij overstromingen een gevaar zou vormen voor de volksgezondheid.

Vr. 's Ochtends vroeg: Geen water en stroom. Op internet blijkt het enige nieuws dat BETA in kracht is vergroot. Als we terugkomen uit het centrum is er nog steeds geen stroom. Gelukkig gaat 's avonds rond 7 uur het licht toch nog aan, zodat we niet de hele avond in het donker hoeven te zitten.

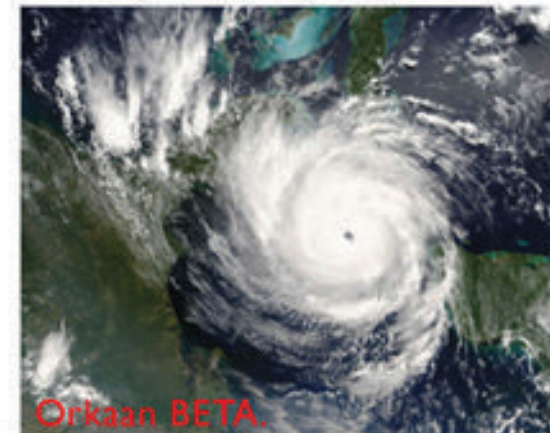
Za. De orkaan blijkt volgens het laatste bericht alle kanten op te kunnen gaan (van Honduras tot aan Panama), we besluiten in Managua te blijven.

Zo. BETA is aan land gekomen. In Puerto Cabezas en Bluefields, twee belangrijke havenplaatsen aan de Atlantische kust, heeft BETA behoorlijk huisgehouden. Gebouwen volledig verwoest, daken van huizen gerukt, enorme overstromingen en vele mensen dakloos..

Ma.... Flinker regenval en rukwinden typeren de dagen, zonder grote gevaren."

In samenwerking met de gemeente maken we een begroting voor het basketbalveld en maken we een afspraak wanneer ze de door de regenval aangerichte schade kunnen komen herstellen.

Enkele dagen later zijn ze er, wordt het terrein geëgaliseerd, waardoor het bouwen kan beginnen!

Orkaan BETA.

Het materiaal Selecto wordt, na veel aandringen, geleverd.

We kopen zand, grind en cement in om beton te kunnen maken. Het veld wordt in delen gestort, beton wordt handmatig gemixt.

Met de jongens uit de buurt gaan we de tegels halen.

Het betegelen is een vakmanschap; veel geduld is een vereiste.

Het betegelen van het basketbalveld was een enorme klus: Slechts enkele mannen in de wijk waren bekend met het vak. In totaal hadden we 5.000 tegels van 30x30cm nodig voor het hele veld. We haalden de tegels op bij de groothandelaar in ladingen van 1.250 stuks. Met een vrachtwagen van de gemeente en een stuk of 15 jongens uit de wijk gingen we ze halen. De jongens vonden het prachtig om te doen; er werd dan ook een hele dag onderling gewed wie de meeste tegels in een keer kon tillen.

In totaal nam deze klus ongeveer 9 weken in beslag. Wij zorgden voor een continue aanvoer van cement en fijn zand (handmatig gezeefd) zodat de tegelaars altijd door konden werken. Omdat het tegelwerk alleen door de vaklui uit kon worden gevoerd, konden we ondertussen met de overige vrijwilligers aan de volgende velden beginnen.

Daarnaast waren we bezig met het ontwerp voor de baskets, wij hadden venomen dat men een polyvalent systeem wilde: Een constructie wat zowel als basket als voetbaldoel dient. Na overleg met tekeningen werd toch besloten stalen losse baskets te maken.

We laten de borden verven in de NL resp. Nica vlag.

De tegels krijgen nog een laag colorante (rode kleurstof).

Installeren van de baskets.

Lassen.

“De tegels. Het oneindige onderwerp van dit veld. Na veel aandringen was deze klus opeens toch geklaard. En het ligt er mooi bij! De rand moest ook nog worden afgewerkt worden met beton. Daarna moest het geheel nog worden behandeld met een mix van cement, water en colorante, die het veld een mooie rode egale kleur zou moeten geven. En rood is het veld geworden! Maar ook iedereen die erop speelt, want er is iets teveel kleurstof gebruikt. We hadden zelfs een ‘rode hond’, die had lekker liggen rollen op het veld..”

Het installeren van de baskets werd grotendeels door de gemeente verzorgd. De vrijwilligers uit de wijk groeven gaten en maakten het beton om de palen te funderen. Deze zouden 3 dagen uitharden, waarna de borden bevestigd werden.

“Het grootste project was het installeren van de baskets. Die had de gemeente prachtig, zelfs (bijna!) naar het door ons ingediende ontwerp, gemaakt: De Nederlandse vlag en de Nicaraguaanse vlag. Bijna een dag waren ze bezig met het plaatsen van de constructies. Daarna, drie dagen later, zijn de borden gemonteerd. Deze toevoeging maakte het veld natuurlijk helemaal af: Klaar voor de inauguratie!!”

Loes met de kindjes uit de straat.

De Pinata.

En de taart.

Onze trouwe hond, Ranger.

In de straat hadden we al snel een paar trouwe vrienden, zo renden, als we door onze straat liepen, alle kinderen altijd met ons mee.

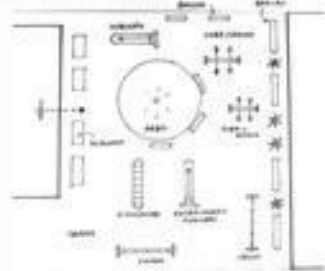
Op 10 december was Loes jarig. De buurt vond dat dat gevierd moest worden dus er werd een 'Pinata' geregeld. Dit is een Nicaraguaanse traditie waarbij een met caramels gevulde papiermachee-pop wordt opgehangen, die iedereen ombeurten mag proberen kapot te slaan. Als dat dan eenmaal lukt, rent iedereen in de rondte om zoveel mogelijk snoepjes te bemachtigen. Als jarige koop je een taart, het liefst de lelijkste die je kan vinden...

"Bloemen zijn not done, die geef je alleen bij een begrafenis... Of je eet ze op, zeker de helft van bloemen worden gegeten, ze zijn een beetje zoet en zitten, zeggen ze, boordevol vitaminen... Dat is wel even wennen, als mensen je tuin inlopen, een bloem plukken, die opeten en je vervolgens groeten.... Wat wel echt een goed cadeautje is, is een mandje appels. Die zijn hier relatief duur en vinden ze heel speciaal."

Loes krijgt naast de appels kleding, kopjes, ondergoed en druiven cadeau.

Een vrachtwagen komt de onderdelen van de speeltuin leveren.

In een dag installeren we de hele speeltuin: 2 glijbanen, 8 schommels, 4 wippen en een klimrek. Ze werden in een keer geleverd. We maakten kuilen met wapening om de toestellen goed te funderen. De grootste klus deze dag was de kinderen ervan te overtuigen dat ze nog 1 dagje moesten wachten met spelen, totdat het beton was uitgehard en de verf was gedroogd.

Met de vrijwilligers installeren we de speeltoestellen.

Eindelijk kunnen ze schommelen!

Met een met water gevulde tuinslang bepalen we de niveaus.

Met paard en wagen bekistingshout halen.

Het uitgraven van de rand.

Uren wachten bij de gemeente.

De jongens voetballen en basketballen en de meisjes spelen volleybal, was ons verteld. Toen het basketbalveld voor een groot deel af was, konden we beginnen aan dit tweede, kleinere veld.

"Dit gingen we doen met voorgemixt beton. Daar hadden we natuurlijk wel heel veel mensen (hulp) voor nodig vanuit de wijk: Uitscheppen van het beton, gladstrijken en afwerken. Maar gelukkig trok de enorme vrachtwagen genoeg aandacht en hadden we bijna continu genoeg mensen."

Wij moesten ondertussen een 'allananiadora', ofwel vlindermachine, regelen. Hiermee zouden we het veld mooi glad kunnen krijgen. Maar dit werk was niet voor iedereen weggelegd; slechts enkele jongens uit de wijk konden met het zware apparaat uit de voeten.

"We hebben iedere dag een half veld gestort, dus ongeveer 20 m³ per dag."

Veel jongeren hadden nog nooit echt meegewerkt in een bouwproject. Bij de aanleg van de velden deden ze veel ervaring op. Er was zelfs een jongen die ons vol trots kwam vertellen dat hij een bijbaantje had gekregen bij een bouwbedrijf.

Zakje limonade.

Vrijwillige kokkin uit de wijk.

FECHA:

Material	Unidad	Cantidad	TOTAL:
Cemento	bolsas		
Arroz	libras		
Frijoles	libras		
Aceite	litros		
Café	vasos		
Salsa	vasos		
Sal	bolsitas		
Azucar	libras		
Pollo	libras		
Avena	bolsitas		
Espagheti	bolsas		
Queso	libras		
Huevos	unidad		
Pinolillo	bolsitas		

KOOK- EN EETSYSTEEM.

De vrijwilligers uit de wijk die meehielpen met het buurtproject konden mee-eten. Sommige mensen werkten graag in de ochtend, anderen liever 's middag of 's avonds.

Aan het eind van elke 'dienst' was er een maaltijd, verzorgd door enkele vrouwen in de wijk. Maaltijden bestonden uit rijst, bonen, mais, ei, spaghetti, tortilla's, vlees en wat groenten.

Gallo Pinto.

Ongeveer eens in de twee weken gingen we met Adrian, hoofd buurtcomite, naar de markt om grote inkopen te doen.

We maakten lijsten waarop we nauwkeurig konden bijhouden hoeveel er was gebruikt, wat niet altijd klopte met wat er was genoteerd.

Een typisch Nicaraguaans ontbijtje is 'Gallo Pinto'; gemixte bonen en rijst met roerei.

Etensvoorraad.

Na het harde werk wordt er gezamenlijk gegeten in het park.

Met de patrol van de gemeente egaliseren we het terrein.

Door de enorme droogte moesten we het voetbalveld goed bevochtigen, voordat we konden beginnen met egaliseren.

Het terrein inmeten en bouwrijp maken deden we met de gemeente, nauwkeurig maakten we een afschot voor het water, want in de natte tijd kan het hier behoorlijk regenen, dat hadden we zelf al ervaren. Hieronder een detail van de rand/hoeek.

Gemeente komt het veld inmeten.

Schierlood voor rechte hoeken.

We storten het veld in delen. Door de hitte droogt het erg snel.

Officiële opening van het park.

Genoeg bier?

Hoofd buurtcomite houdt speech.

Wedstrijd NL-NICA.

Als opening voor het park hadden we een groot feest in gedachten: iedereen uit de buurt was uitgenodigd voor de inauguratie. De hele dag waren we druk in de weer geweest om alle inkopen te doen (drinken, hapjes en snoep), een geluidsinstallatie te lenen en ballen te kopen om mee te sporten. Daarnaast werd er deze dag, zoals gewoonlijk, hard doorgewerkt om het zaalvoetbalveld op tijd af te krijgen.

Om 16.00uur zouden we beginnen. Dus het begon om 17.30uur (Volgens Nicaraguaans gebruik). Eerst werd er een toespraak gehouden door Adrian, hoofd van het buurtcomite. Iedereen werd bedankt voor bewezen diensten. Terwijl vrolijke muziek door de speakers knalde, werd het lint (tussen de ringen van de baskets) door een van de trouwste werkers doorgeknipt. Een luid applaus volgde...

Daarna vond de lang verwachte basketbalwedstrijd plaats: Nederland tegen Nicaragua. Helaas werden wij Nederlanders, ondanks de versterking van de Bouwbrigade, flink ingemaakt... Maar de wedstrijd was geweldig!

"Daarna werd er gegeten, gedronken en zoals op ieder Nicaraguaans feest .. gedanst! Voor ons gevoel waren er wel 1.000 kinderen op het feest."

Uitscheppen en vèrdelen van het verse beton.

GELDZAKEN.

We maakten een begroting van de afzonderlijke velden, om te kunnen bepalen hoeveel geld we nodig zouden hebben.

Prijzen van materialen stelden we vast met de gemeente en vroegen we op bij de bedrijven waar we zouden gaan inkopen.

Het vervoer werd kosteloos door de gemeente van Managua verzorgd. Dit scheelde enorm in kosten. Al moesten we wel vaak een dag wachten.

Eens in de zoveel tijd gingen we naar de bank, om cheques te verzilveren. Contant betalen was de regel.

Begroting Volleybalveld (in Cordoba)

bouwstenen	1200
zand	3000
cement	30000
kiezels	6500
staal	600
constructiematerialen (hout ed)	1500
palen en netten	8000
afwerking (verf ed)	2500
lichtpunten	10000
maaltijden vrijwilligers	7000

**70300 +
3515 EURO**

De betonmolen van Concremix maakt het storten makkelijker.

Handmatig afstrijken.

En vlinderen voor gladde laag.